

ACCIO

SETMANARI DE POLÍTICA ART I LITERATURA

Any II (segona època)

Granollers, 1 de Novembre de 1931

Número 16

Redacció i administració: Prim, 87 — Número solt 15 cèntims - Trimestre, 2 ptes. - A fora, 2'50 ptes.

No s'admeten originals sense signatura.

De tots els originals en són únicament responsables llurs autors

Pas a les joventuts!

Dèiem en el nostre darrer article, en parlar del panorama polític local, que el revés de la medalla que ofereixen els joves estudiants, esperits oberts a totes les inquietuts polítiques i socials modernes, els quals ofereixen una bella perspectiva per l'avenir polític i intel·lectual de la nostra ciutat, hi ha encara tots aquells polítics *antiguo régimen*, per els quals, com deiem en una altra ocasió, tot ha passat en va.

Els aires viciats que s'han respirat sempre *Granollers endins*, els ha atrofiat els pulmons, per poder comprendre ara els aires que vénen de lluny, de pobles grans, i que ja comencen a fer erupció en la nostra ciutat sanejant l'ambient de putrefacció heretat d'una política baixa i tancada, i miserablement exercida.

L'establiment a la península ibèrica d'aquell vergonyós sistema governamental, la dictadura, feu possible, i necessari per el seu propi sosteniment, la creació d'aquells cacicats tan funestos i combatuts bentost el poble pogué exterioritzar el seu pensament.

D'aquell règim d'oprobri, s'establí en la nostra ciutat, en la qual sempre s'ha donat acollida a tot lo millor que s'ha escaigut posar-hi, un d'aquests cacicats, sota l'experta direcció d'un home que en política es digué de darrer nom Villà, i que per fer honor a una perfecta consonància amb la realitat, s'en hauria hagut de dir dels altres dos i tot.

D'aquella època de trista recordança, de persecucions i de vexacions, de la que els homes de l'Ateneu i bastants d'altres en podrien respondre, n'han restat en la vida política una colla d'homes, els quals per vergonya nostra hi ha encara qui després de les experiències, els dona crèdit en les seves moxigangues i els presta suport, per mantenir-los en una situació d'on biològicament en fóren trets el dia que el poble recobrava part de les seves llibertats ofegades sota les dictadures.

Aquests homes continuen imposant normes i censurant actituds com si el seu passat no fos prou deplorable, per si tinguéssim dignitat, tancar-los en un silenci de contricció per tota la resta de la seva vida.

Vivim temps nous, respirem aires nous, i ens disposem a petjar els camins fressats per els pobles capdavanters de la civilització en l'ordre polític i social, per lo tant no podem permetre que allà on precisament comença la nostra marxa endavant, hi continui vegetant políticament les desferres d'aquell sistema caciquil causa fonamental del nostre endarreriment.

La política no admet apartats on sols s'hi fagi política de poble. Això era possible en l'època proteccionista de les dictadures i dels cacics, però avui havent recobrat la seva humana significació amb tota la seva plenitud de drets i deures, sols pot ésser exercida, fins i tot del llogaret més apartat, de cara al màxim benestar de la Humanitat.

Cal doncs bandejar tots aquells exclusivismes atrofiats, si és que l'empenta vers un estat de perfecció no fos prou per arraconar-los per sempre.

Pas, doncs, a les joventuts!

DOMÈNEC COLOMER

Del nostre recull. «*Si abaixes el cap enfront de la tirania, si t'acomboies amb el violador de ta germana, si pares la galta esquerra al qui t'abofeteja la dreta, si veus que peguen al teu pare i no t'hi tornes amb el cor inflammat de santa ira, i si a tota hora t'apartes dels nobles perills amb la por de la mort, ofens aquella parcial representació comuna que resideix en tu, perquè en la teva humil·liació hi ha agravi destructor de la dignitat humana. Aixeca't, doncs, i lluita com un home i guarda el tresor que t'han confiat*». — PERE COROMINES.

D'Urbanització

Les clavegueres

Mai hem sapigut comprendre perquè un problema de tanta importància per la nostra ciutat, malgrat i donar-se la sensació que els nostres homes públics s'en han preocupat quiscuna vegada, mai s'anés definitivament a la seva total resolució. I no podrà negar-se que aquest potser és el problema més important que té per resoldre la nostra ciutat des de tots els seus aspectes.

Què ho farà doncs, que els Ajuntaments s'hagin anat succeint uns darrera els altres, i aquest problema en comptes de deixar-s'el resolt o si més no plantejat per tal de què els que vinguin al darrera ho puguin fer, aquest problema s'ha anat diferint fins al present sense haver passat de fer projectes i més projectes?

Realment és extraordinari ço que ha estat passant amb el nostre problema. Talment hom diria que emprendre's la construcció de cloaques era una cosa absurda i beneïta i que fos qui fos el qui s'ho emprengués, tendia inevitablement al fracàs més sorollós, impossibilitant-lo a partir d'aquí i d'una manera total a poder mai més intervenir en les qüestions de política administrativa de casa nostra. I això sembla més absurd encara, quan hem vist precisament com es despenia de una manera esbojarrada en la urbanització de la Plaça d'Angel Guimerà, amb l'adoquinat de *nou ric* del carrer de Sant Roc fins a la fi del carrer del Rec, i amb altres futeses no tan importants però sí dispendioses.

Naturalment, totes aquestes coses salten al davant com una paradoxa si es té en compte sobretot el problema sanitari que de tant de temps la nostra ciutat té plantejat, i que tampoc mai s'ha donat la sensació que seriosament es pensés en resoldre'l. Igualment, i valgui aquí aquest petit incís, és grotescament extraordinari veure, que tal com he dit, es despenien uns diners de la ciutat amb trenta mil futeses, i el problema escolar primari a ningú interessés i es deixés completament abandonat, per aparèixer en aquests moments amb tota la pròpia gravetat. I això, que no es digui, mereix tots els anatemes d'aquest món.

Però, és que realment ofereix molts inconvenients la construcció de tota la xarxa de clavegueres de la ciutat? Amb franquesa: nosaltres no els hi sabem veure. El que sí frapa, és precisament que els Ajuntaments de la Dictadura concertessin un emprèstit amb diverses finalitats, quan amb un termini no tan llarg, tan solament amb els interessos que

ens tocava pagar durant trenta dos anys que durava l'emprèstit, s'atenen totalment aquelles coses que volien fer-se amb els dos milions. Això, naturalment, sempre comptant amb una administració municipal austera, i que no es despenguin amb servei de taxis per anar a recollir la signatura a La Roca, posem per exemple, els sagrats interessos de la ciutat. Es segurament per això, i precisament per demostrar això, que l'actual Ajuntament sembla que va a la solució d'aquest important problema sense importar-li gens el perjudici i només fita la mirada al bé de la ciutat.

MENGUIS

Municipals

Acords presos per l'Ajuntament en la sessió del dia 29 d'Octubre

Aprovació de l'acta de la sessió anterior

Aprovar una proposta de transferències de crèdit.

Denegar a D. Lluís Serra i Guardia la petició d'augment de tarifes en el servei de subministre d'aigües.

Anunciar la subhasta per a la construcció de la claveguera del carrer de Barcelona, per el preu de 6,025'58 pessetes.

No donar lloc a la revisió de preus de la contracta de la claveguera col·lectora; indicant al contractista que si no està conforme amb aquest acord, pot retirar el dipòsit provisional i quedarà sense efecte l'adjudicació. Per aquest cas procedir immediatament a l'anunci de nova subhasta.

Concedir permisos per obres a Joana Casellas, Jaume Giraud, Angel Angelet i Isidre Cladellas.

Concedir permisos per a posar lletreros al doctor Barreto i don Miquel Pujol.

Donar per caducada la llicència concedida al oficial major senyor Godina,

Adherir-se a un acord de l'Ajuntament de Blanes nomenant alcalde honorari a don Pius Diaz, alcalde de Jaca en els dies de la Revolució de Desembre de 1930.

Procedir a una revisió de la maquinària que tributa i precintar tota la donada de baixa en la matrícula industrial.

«*Reis i governants no són aquells que tenen el ceptre, ni aquells que han obtingut el poder per la sort, la violència o l'engany, sinó aquells que saben governar.* — XENOFONT.»

Als ciutadans de Granollers

Després de un acte monàrquic anunciat a só de trompes i tabals com si es tractés d'una reial caçera, i celebrat el dia 26 de Novembre en un ambient, però, de fredor i indiferència que honren la nostra terra, els bons fills de Granollers (ciutat catalana mentre no es demostrï el contrari) no podem permetre que els nostres germans de Patria ens creguessin també entre l'escamot de petits Judes rurals que vénen el seu pensament polític ó social per un adoquí de carretera ó per unes passetes de repartiment vehíal.

Venim a afirmar en aquest *vedat* de la U. M. N. la nostra condició de catalans lliures de pensament i d'acció perquè ens interessa que no s'ens prengui per conills de guix.

Venim a esbandir l'aire enmetzinat per les paraules insinceres d'uns polítics de festa major i de fira, enganya-pagesos, als quals, a canvi del seu vot, els regalen jutjes municipals empaquetats a Madrid a tall de torrons d'exportació a províncies. El sentit de les nostres paraules es essencialment de protesta, com es una protesta viva i eterna l'expressió col·lectiva de Catalunya.

Catalunya no es culpable del desastre d'Annual.

Catalunya no es culpable de les represions que, aixis mateix indígenes com colonials, son sempre la negació de tot sentit polític. Catalunya no es culpable del grau d'incivilització general del Estat.

Catalunya es una protesta permanent dintre d'Espanya, no sols pel fet històric de la seva nacionalitat sino que no se sent ni vol sentirse lligada per a res al regíme catastròfic d'imprevisións i d'injustícies que arreu se manifesten, fent dels pobles d'Iberia, un recó abandonat per tots els nuclis més vius i més moderns de l'Europa.

De no aixecar la nostra veu, algú podria creure que tota la ciutat de Granollers, que tot el Vallés, del Montseny a la marina, segueix mansoi l'aplec carnestollesc d'una batejada *Coalición liberal democrática autonomista* que té un deliciós sentit geroglífic magníficament encuadrat en qualsevol districte de la provincia de Huelva ó de Soria dominada pel caciquisme que provocá la guerra de Cuba i Filipines.

Are més que mai a Catalunya per sobre l'ignominiosa prevaricació, per sobre la manca absoluta d'ideals i l'inconsecuencia política dels elements directores de tots els partits fins i tot d'aquells que han jugat amb la voluntat dels catalans, el poble conserva la fé en l'avenir, l'amor a la llibertat i l'entusiasme patriòtic, virtuts sense les quals els homes ni les nacions no mereixen ésser lliures.

I en el moment en que podem fer-vos sentir la nostra veu de granollerins que, per damunt de tot estimen la dignitat del nostre poble, volem que os parlin també doctrinariament de nacionalisme, uns quants apòstols immaculats de la nostra causa catalana. Ells os dirán la fé que arreu de Catalunya abranda una immensa foguera de patriotisme i compendreu com seria insensat que el nostre poble abandonés per un títol de ciutat, el lloc que li correspon en la lluita i que no podria mostrar mes que com a pagament de la seva deshonra i traïdoria, I ells desferán també l'equívoc, massa interessadament predicat, de que el Nacionalisme está renyit amb tota idea d'esperit liberal i d'emancipació del individu i proclamarán l'humanisme de la nostra causa antitètica a tot imperialisme i que tant bellament definia el Dr. Martí Juliá quan afirmaba «Nosaltres som fills de Catalunya i ciutadans del Univers».

Granollerins, vallesans!

Per la vostra dignitat d'homes lliures
Per la dignitat de Granollers i sa comarca
Per la llibertat. Per Catalunya

acudiu al

MITING d'afirmació nacionalista

que se celebrarà el dia 8, divendres, a les 11 del matí
al edifici en construcció en l'antiga era d'en Riera

Pendrán part en l'acte com a oradors, entre altres:

Dr. Riera i Puntí per l'Unió Catalanista. — **Durán i Albesa** per la Federació Democrática Nacionalista. — **F. Pous i Sabater** per Esquerra Catalana. — **Rovira i Virgili** per Acció Catalana. — **Francesc Maciá** Diputat.

PER LA COMISSIÓ ORGANITZADORA:

Dr. F. Montañá, Joan Lleget, Enric Margarit, Jaume Serra i Dachs, Francesc Glanadell, Josep Sala, Manel Fondevila, Valentí Turu, Josep Font, Salvador Mitjá i Josep Barbany.

Heus ací el manifest publicat en anunciar la visita que per primera vegada Maciá ens feia. Pot constatar-se com ingènuament els seus organitzadors comptaven amb un local que les circumstàncies d'aleshores encara a darrera hora no va poder-se'n servir i calguè fer l'acte públic a ple camp. Ara com aleshores, nosaltres al cap d'avall homes ingenus, políticament parlant, també no ens sabem estar de formular-nos aquesta pregunta: Molts homes que avui deuen figurar a l'Esquerra, on eren en aquells moments?

DE COL·LABORACIÓ

ECONOMIA I FINANCES

Influència dels deutes de guerra en la crisi econòmica mundial

La depressió que sofreix la vida econòmica i financiera mundial, ve en part justificada per un excés de producció que tingué lloc en el període que podriem dir-ne de reconstrucció econòmica que succeí després de signat el tractat de pau que posà fi al tremend derrumbament europeu, del qual avui encara és reflexe el deplorable panorama que ofereix la situació econòmica i financiera mundial; i diem en part justificada perquè si la sobreproducció fos la única causa de la crisi, llurs efectes no haurien estat tan desastrosos com els actuals en què la paralització és general afectant a totes les branques de l'activitat econòmica; ni haurien estat tan duraders, puix quan es tracta d'una ruptura motivada exclusivament per un desequilibri entre la producció, i el consum, aleshores la pertorbació apareix a un determinat sector de la producció, la qual, degut a la interdependència o solidaritat de les indústries unes amb altres, es va extenent a totes les branques de l'activitat econòmica, fins que estalla la crisi total, que tot i amb llurs deplorables resultats, és necessària, en el sentit de què una volta passada es torna a la normalitat; és dir, quan la crisi ha fet el seu curs, el sistema econòmic recupera una nova posició normal; ço és, la crisi és malaltia i medicina a la vegada. Però la crisi que avui dia pateix l'economia mundial, l'hem d'atribuir també a altres causes completament alienes a la sobreproducció, puix si es degué únicament a un desequilibri entre la producció i el consum ocasionat per un excés de la primera, aleshores, si hi hauria hagut un mal estar més o menys general, però els efectes no serien tan profunds com els d'ara, ni, com ja hem dit abans, de tanta duració. Dos anys i escatx hi ha que l'economia mundial sofreix, limitant-se fins fa poc, els grans homes d'Estat, a seguir la seva trajectòria, creient-se que prompte apareixerien els albirs d'una nova era de prosperitat; mes, els dies es succeïen, sense que arribés aquell moment desitjat a partir del qual el camí a seguir tendeix a la sospirada prosperitat, puix el curs de la crisi enlloc de millorar anava empitjorant cada vegada més, fins que ja aquells homes es decidiren a posar-li un tòpic que arranjàs els estralls destructors que hagueren acabat amb una ruïna completa de les finances mundials.

Fou en aquest moment crític, en el qual es perdien ja les esperances, quan en ple estiu darrer es llençà pel món, el gest honorable del President Hoover de la República nord-americana, proposant a les potències interessades l'aplaçament per un any dels pagaments en concepte de deutes de guerra per reparacions, donant a conèixer l'influència perniciosa que exerceixen els deutes de guerra en la crisi econòmica mundial. L'acceptació de la dita proposició per part de les potències interessades, és el primer pas de la tasca reconstructiva per obrir una nova època de prosperitat, puix l'enorme càrrega que representa per als països deudors el pagament en concepte de reparacions, infiltrava la desconfiança de què no podrien suportar-ho i les obligaria a declarar-se insolvents. Tothom sap molt bé el greu perill que corria Alemanya —la principal deudora— aquest estiu darrer,

quan cundit el pànic es retiraren els capitals, fent uns esforços gegantins per evitar la caiguda del marc i amb ell del «krac» general, el qual degut a la interdependència que guarden entre si les diverses economies una forta sotregada.

«L'avarícia romp el sac», diu un adagi; i és ben veritat. Els acreedors —principalment, França i Estats Units— es negaven a acceptar els pagaments en forma d'especie, perquè creien que d'acceptar-ho arruïnarien llurs respectives economies sots l'invasió de gèneres dels països deutors; així és que no solament s'hi negaven sinó que adherents s'hi oposaven energicament, valent-se de les barreres duaneres i d'altres mesures protectores. El resultat ha estat, que vulgues o no vulgues, Alemanya s'ha vist forçada, malgrat tots els impediments, a exportar gèneres a n'els països acreedors, sense tenir en compte els beneficis, ocasionant en conseqüència un transtorn en els principals mercats de primeres matèries i productes industrials del mercat internacional, esforçant encara més els preus que ja de per si ho estaven sota la pressió de la crisi de sobreproducció, a l'ensens que s'anava desangrant de mica en mica, fins arribar a la situació pèssima d'avui,

PERE FALGÀ VIVES.
Professor

(En el número vinent continuarà)

Constatem que La Gralla al fer l'informació de la vinguda del President Francesc Macià, amarats de ver patriotisme (pel què es veu) dediquen dues planes a la ressenya de la festa. No cal pas ponderar, car salta a la vista, l'esforç que això suposa comptant únicament amb una nit per la composició a ma i tiratge. Contrasta, però, aquest fet amb la pobríssima nota que féren aquests prohoms de l'arrivisme, quan per primera vegada visitava el President Macià la nostra ciutat, en la data del 8 de Desembre del 1922.

Heus ací una interessant conversa recollida pel nostre bon amic Quelet a l'avant sala de La Unió Liberal, el dia del míting d'Esquerra Republicana de Catalunya. La titula així:

Quin sarcasme!

- Qui parla?
- Que no el veus?
- No.
- En Figueres de La Garriga.
- Altra vegada?
- Si.
- Quin sarcasme!
- Per què?
- I tu ho preguntes?
- Veuràs, home.....
- Que no el coneixes?
- Molt poc.

— Doncs ja t'ho contaré. Aquest minyó que com molts avui és de l'Esquerra, tres mesets abans de caure la Dictadura havia batut tots els records

del Catolicisme. Comunions, Oficis, Rosaris, Processons, i encara de bracet tot el dia amb el rector tristement cèlebre del seu poble. I si això encara no fos prou, en els exàmens practicats en uns exercicis (no pas corporals sino totalment espirituals) li fou donada i per cert molt lluïda la distinció del perseverant, tant maleït i bescantat pels homes de l'Esquerra de Granollers.

—Vols dir que lluí el molinet, fa?

—Això mateix.

—Doncs no comprenc...

—Pots comprovar-ho sempre que vulguis; preguntant-ho a qualsevol ciutadà garriguenc.

—Però, ara...

—Si, ara! Aquest és un barra com tants d'altres. La qüestió és fer el mec. No veus que al minyó se l'hi han entrat unes ganes boges d'ésser quelcom? De l'única cosa que se'l pot qualificar és de viu. Els que fan el paper ridícul són els que se l'escolten o millor dit els que el contracten per fer de orador esquerrà o anticlerical.

—Però, vols dir que en el món polític poden existir energúmens d'aquesta mena?

—Fugí home! És el que et dic. Tres mesos abans de caure la Dictadura: Jesuïta! I després per fer mèrits es menja els capellans a la patarrellada. Aquest segueix el mateix sistema dels torrístes. Avui blanc, demà vermell... Res, que farà carrera.

—Però escolta'm: i els homes de l'Esquerra de ací que no ho saben?

—Tinc entès que ho saben els d'aquí i els de totarreu, àdhuc els de Barcelona que són els quefes. Però això, què hi fa! Manquen oradors al partit tant a la capital com a Granollers, per tant, no és pas qüestió de desprestigiar semblant figura.

—Figura?

—Es clar, home! Es que no et sembla prou que una criatura com aquesta hagi d'obrir un míting en el que hi assisteix el President del Partit?

—No el deu conèixer En Macià.

—Però ja el coneix en Peret Iglesias, que es el quefe de Granollers i en això n'hi ha prou per a demostrar-te que aquest partit té tant d'esquerra com en *Vegué de Liberal i republicano*.

—Doncs a jui teu, digues que s'han ben lluit els de l'Esquerra?

—Ja fa dies que es llueixen. Segueixen els exemples dels caps de Barcelona que es barallen per a demostrar qui farà més *jabalinas* estil Samblancat. Mira si fa riure això del partit d'Esquerra a Catalunya que l'ex-secretari de La Unión Patriótica d'aquí a Granollers, al dar un tomb per el cafè d'aquesta casa no ha pogut menys que exclamar: Estic content. He viscut uns bons moments de gaudi; tot això em recorda de quan en Quico manava. En aquests moments estic veient tots els Alcaldes del districte que també cridaven en temps de la Dictadura: Visca en Primo de Rivera!... I veus, avui tots criden: Visca en Macià! i encara per arrodonir el quadro, en Pepet Garrell fent

de bracet amb en Gassol. QUIN SARCASME!!

Comentaris? Que els faci el ciutadà Lletuga que ja sabem que seran favorables al ciutadà Figueres.

Per la transc.

QUELET

Divendres, mitja hora abans de començar fou suspès governativament el Míting d'afirmació Socialista que tenia organitzat per aquella nit La Unió Socialista de Catalunya (Secció de Granollers).

Ignorem en aquest moment els motius, però els farem públics si poden arribar al nostre domini.

■■■■ TARDOR ■■■■

En aquests dies de tardor, en una tarda de diumenge, sol a casa, he sentit el neguit de fullejar dues obres; són dues obres del començament del nostre segle. Elles, potser a la meua manera, en les seves planes recullen tot el sentiment dels dies de tardor i d'aquestes tardes íntimes dels diumenges. Era una de les obres, la «Sonata de tardor» de D. Ramon del Valle Inclán. Dintre de les seves planes daurades pel temps guarden el profund sentiment de la estimació en aquelles coses que en les nostres vides passen i potser no tornarem a trobar.

Es el sentiment de tardor que ens recorda els dies clars i plens de llum de la primavera i del istiu, i ens fa pensar en les vetlles llargues del hivern al caliu de casa o en les taules rodones del cafè; és a la tardor quan també ens sentim més aprop dels llibres, els escollim per a llegir-los o rellegir-los en les vetlles del hivern.

Aquest any no podem dubtar que el llibre escollit serà el llibre d'acció política. Hores de gran inquietud i de nerviositat política hem viscut i vivim. La tasca realitzada ha estat molta i s'ha sentit per tot Espanya. Pobles i ciutats, se ha realitzat una forta sotragada de renovació. Avui tenim l'anhel de què les Corts aprovin la Constitució i mais esperits simplicistes creuen que aprovada aquesta poden tornar-se'n a casa seva amb la satisfacció d'haver contribuït a la obra renovable, però no deu ésser així, amic: aprovada la Constitució, la tasca a realitzar és gran i és tasca que deu fer el poble; és la tasca constructiva, lenta i constant d'acció ciutadana, i si el poble no la realitza, que no es queixi dels polítics d'ara, que amb la seva novatada han fet el que els altres no havien fet i fóra sorollós que aquests polítics haguessin fet una Constitució per entregar-la als cacics d'abans. Així ho diem d'Espanya i també ho diem al nostre poble, on són moltes les cuscunilles que volten i revoltent entrant als nous partits; per tant no us deixeu enredar, els moments són de gravetat des d'el 14 d'abril i fins haver trencat els interessos dels

que cambiaven de partits o de política amb tal de manar.

El segon llibre era el «Polític» de Azorín. Diu l'autor que «el llibre és fruit de les lectures i de les observacions personals, i és tan diversa i sùbtíl la vida, és tan variada i contradictòria, que no pot donar-se per avençat el que deu fer-se en tal o altra cas; el polític té de fiar-se molt de les seves observacions i de la seva experiència». El polític és un home i com home pot equivocar-se; els destins dels pobles no estan en els polítics, estan en el poble mateix. És per això que nosaltres en aquesta tardor sentim la responsabilitat del nostre propi destí.

L'hivern arriba amics, procureu aprofitar les seves llargues vetlles en lectures de caràcter i de acció ciutadana i penseu que les frases de menyspreu dels polítics no us excusaran la vostra culpa.

JOAN ANTON

DE COL·LABORACIÓ

El per què no de l'escola clerical

Hom ha dit que Espanya és un gran cenobi, i és una gran veritat.

Ja al néixer sembla que, amb l'aigua baptismal, inoculen dintre nostre el virus catòlic i embolcalen la nostra ànima d'infants amb la xarxa cautelosa de llegendes on s'entela poc a poc.

Puix, fins ara, què han sigut els espanyols, sinó una gran fillada del híbrid maridatge d'una bíblia i un estat, d'un còdeg i un breviari...?

El nostre primer contacte amb la realitat, quan venim en aquest món, el nostre primer mestre ha sigut mantes vegades, una mare ja educada a les cel·les d'un convent, entre monjes i beates — a més del confessor — amb llibres d'oracionetes devotes, contes irreals i fantasioses llegendes de paradisos i de condemnats, essent això l'únic nodriment de nostra sumisa i esclavitzada infantesa.

El mateix acte de néixer, tan natural com el de morir, actes fisiològics, com el de la concepció, la gestació del part es barreigen amb pregàries, ritus i oracions superticioses, que la costum ha traït tot sovint amb pràctiques perilloses.

No som més que la missera llocada de «l'au negra» que ens manté sota ses ales fins quan pot, dintre el niu que fa mil anys fabricà en les humides i rònegues esclertes del rocam del Vaticà.

Quan infants, s'ens alimenta l'esperit, com els corps, de la carn morta de misteris i amenaces d'un enllà; més grandets, s'ens dú a l'escola per aprendre de memòria nous misteris; s'ens obliga a certes pràctiques tan ridícules com inútils que, de gran, ningú recorda; i, entre pares, professors i sacerdots, tots plegats, no fan més que perdre'ns, com s'enreda i perd entre les malles d'una aranya el cuquet o la papellona.

Com difícil és sortir per a un enc d'eixa tela presonera, ho és per a nosaltres, quan som més grans i desfer-nos dels lligams emmaranyats amb

que lliguen i contsrenyen les facultats totes del nostre esperit, els nostres primers mestres, ja també víctimes d'eix mateix mal que jo tracto d'exposar.

Sentem un principi: L'ànima, l'esperit, les facultats del nen són lliures, completament lliures. Aquesta és una veritat que no pot ni podrà rebatre cap llei d'Estat ni còdeg religiós existent ni per existir.

Amb quin dret, amb nom de qui s'incauta de l'ànima del home-nen? Qui és Déu, sinó una hipòtesis a discutir — quant més a ésser explotada — i acceptable com altre qualsevol hipòtesis? No val la pena de ventilar aital qüestió, àdhuc ara oblidada, principalment dels mestres...? Jo ho crec així.

Aquesta creença m'ha portat a les planes d'eix periòdic a exposar amb tota llibertat i franquesa el meu punt de vista en tan important matèria.

Però, pensant que m'extenc ja massa, en aquesta mena d'introducció, ho deixarem per a l'altra setmana, en què aprofitant la benevolença del Director i segur de la vostra atenció, cars lectors, en el pròxim número del nostre estimat setmanari, ens tornarem a veure.

RT. ELSBERT ROMÁN

La vinguda d'En Francesc Macià a la nostra ciutat

Dissabte passat fou hoste per unes hores el digníssim President de la Generalitat de Catalunya, per bé que va venir com a President del partit d'Esquerra Republicana de Catalunya a fi d'assistir al acte que es celebrava a l'Unió Liberal.

Arribà a les nou del vespre acompanyat d'En Ventura Gassol, Lluhí Vallescà, Josep Fontbernat, Pujol i Font, Roc Boronat, i altres. Es dirigí tot seguit a l'Ajuntament, on l'esperaven tota la majoria que componen el Consistori (la minoria no es veié per res). Des d'el balcó saludà amb cordials paraules al poble que no cessava de victorejar-lo. Acte seguit, i a les mateixes oficines de l'Ajuntament se li donà un lonx, on el primer tinent d'Alcalde En Ramón Montañà adreçà a l'Avi unes breus paraules que ell agrai moltíssim, prometent, tal com se li demanà, d'assistir altra volta a Granollers el dia 8 de Desembre pròxim, que com hom pot recordar farà 9 anys que el propi Francesc Macià fou perseguit pels homes al servei del cacic Torras, negant-li tot aculliment essent necessari disposar del Camp de Futbol per fer un miting.

En sortir de l'Ajuntament es traslladaren al Hotel Europa, on se li tenia preparat un sopar de homenatge, assistint-hi uns 100 començals. En acabar es dirigiren al teatre de La Unió Liberal per donar lloc al miting anunciat, en el qual féren us de la paraula En Pere Iglésias per la localitat, i els Srs. Forcada, Boronat, Fontbernat, Pujol i Font, Lluhí Vallescà, Ventura Gassol i per acabar En Francesc Macià. No cal dir com tots els oradors foren llargament aplaudits, acabant amb una sorollosa ovació al finir el parlament de l'Avi.